

УДК 330

ІГНАТИШИН М. В.,
к.е.н., доцент кафедри фінансів,
КРАСНОВСЬКА О. Ю.,
студентка,
Мукачівський державний університет

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ТА СПОСОБИ ЙОГО МІНІМІЗАЦІЇ

Податок на додану вартість є непрямим податком, який відіграє значну роль у формуванні дохідної частини бюджету України. Це є універсальний акциз, що включається до ціни товарів, робіт і послуг.

ПДВ в Україні було введено в дію 1 січня 1992 р., справляння якого здійснювалось за двома можливими ставками оподаткування – звичайна (20%) і нульова (0%). Нульова ставка нараховується на експортні операції. На даний період існували також операції, які не оподатковувались ПДВ, наприклад, продаж лікарських засобів і виробів, вітчизняних книг, ремонт установ освіти і охорони здоров'я, послуги освіти і охорони здоров'я та ін. На сьогодні адміністрування податку на додану вартість регламентується Податковим кодексом України. Відповідно до змін Податкового кодексу лікарські засоби також набули статусу оподаткування і оподатковуються за ставкою 7% [1]. ПДВ є загальнодержавним бюджетоутворюючим податком. Якщо провести аналіз надходження ПДВ до Державного бюджету, то можна побачити що ПДВ має певні коливання і відхилення. Це пояснюється різними чинниками, зокрема мінімізацією сплати ПДВ про що засвідчують надходження у 2013 року (рис 1.). Як показує динаміка надходжень ПДВ до Державного бюджету, то можна побачити, що у 2013 р. надійшло податку на додану вартість на 10,5 млрд. грн. менше від показника попереднього 2012 року.

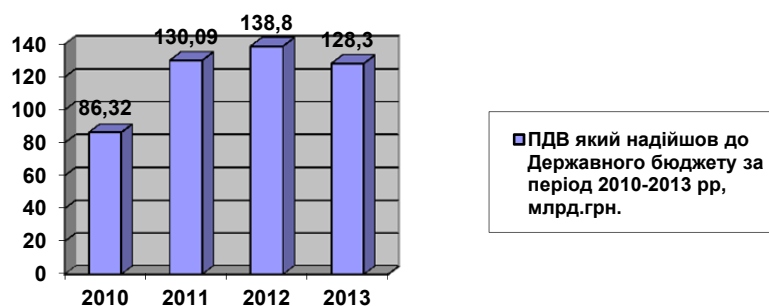
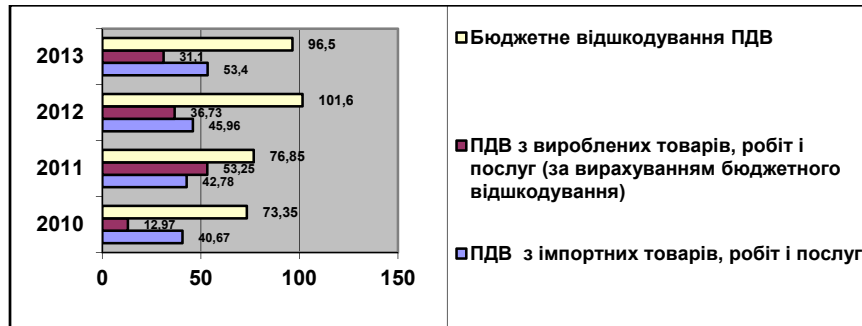

Рис. 1. Динаміка надходжень ПДВ до Державного бюджету [3]

Якщо проаналізувати бюджетне відшкодування ПДВ з вироблених товарів робіт і послуг, з імпортних товарів, робіт і послуг, то можна констатувати, що висока орієнтованість на експорт вітчизняної економіки спричиняє низьку фіскальну віддачу від внутрішнього ПДВ, що є негативним явищем [2]. На рис. 2 наведено структуру бюджетних надходжень від ПДВ за період 2010-2013 рр.

Рис. 2. Структура бюджетних надходжень від ПДВ за період 2010-2013 рр. млрд. грн. [3, 4]

На основі проведеного дослідження можна зробити висновки, що ПДВ в адмініструванні є надзвичайно складним, що, своєю чергою, призводить до використання суб'єктами підприємницької діяльності різних ризик-орієнтованих методик, внаслідок чого занижуються платниками податків суми податкових зобов'язань та застосовуються схем незаконної мінімізації рівня податкового навантаження.

Найбільш поширеними схемами мінімізації податкових зобов'язань з ПДВ є: штучне формування податкового кредиту за допомогою використання фіктивних банкрутів; здійснення віртуальних фінансово-господарських операцій; реалізація продукції через спрощену систему оподаткування; здійснення операцій фіктивного експорту.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=2755-17%A6st165>.
2. Сідельникова Л. П. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в Україні / Л. П. Сідельникова // Сталий розвиток економіки. Науково-виробничий журнал. – 2012. – № 17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2012_7/
3. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.
4. Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>.